

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

In quodnam bobo Immobili debet ejusmodi mobile investiti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

quodque superest, mihi retinere. Ita Diana *part. 2. tr. 14. resol. 11.* At si fuit ex liberalitate, circa meam personam, quia sum illius amicus, vel quia sum pauper, &c. utique possem. Ita Aloys. Ricc. *in decis. p. 3. decis. 219. num. 3.* Ratio est, quia in priori casu stipendium fuit pro Missa, quod stipendium integrum debet dari ex Sacra Congregatione, in posteriore, non fuit pro Missa, sed pro alio titulo.

14. Tertia. Si Sacerdos, cui ego committo Missam celebrandam, sit expressè contentus modica parte, etiam infra infimum stipendium, meliorem parte mihi relicta in rigore possum modicam illam partem ei dare. Ita Aloys. Ricc. *ibid. fine.* Ratio est, quia sicuti potest mihi talis Sacerdos gratificari, dicendo pro mea commissaque Missa sine ullo stipendio, neque id prohibui, unquam Congregatio, quia id est mera liberalitas Sacerdotis: ita & potest mihi gratificari, condonando partem, quæ est adhuc partialis liberalitas.

Dixi (in rigore) nam sunt duo omnino Scopuli timendi. Alter: ne Sacerdos ille metu, vel alio simili affectu ducatur ad id: quasi timeat, ne inveniat in posterum eleemosynas pro Missis, nisi nunc condonet partem, jam enim tunc non esset ex liberalitate. Alter: ne tali modo in periculum incidas sordidæ negotiationis.

15. Denique quod hæcenus diximus, tum de prohibitione, tum de ejus exceptionibus, puto probabile esse, extendi etiam ad Parochos, seu ad Collectores Missarum, qui plura stipendia congregant, & deinde inter Sacerdotes stipendiarios distribuunt. Ratio est, quia quamvis hi non suscipiant onus dicendi Missas, unde videantur ex Suavio *de Sacrament. disput. 86. sect. 3. §. Hac vero occasione*: saltem pro labore colligendi & distribuendi posse sibi aliquid retinere, nihilominus quia adhuc hæc eleemosyna datur pro Missis, debet, secundum hoc Decretum, integrè dari Missam celebranti, nisi adsit, ut dictum est, aliqua ex dictis tribus exceptionibus.

Sed certè, quia Decretum hoc solum dirigitur ad Sacerdotes, ibi: *Prohibet Sacerdoti, ne parte eleemosynæ recentæ, &c.* non audeo condemnare ejusmodi Collectores, & Sacristas (etiamsi sint Sacerdotes, sed non ut talibus assignetur eleemosyna, hoc est, ut ipsi Missas celebrent, sed ut celebrandas eas curent) & moderatam pro labore mercedem ex datis pro Missa suscipiant. Ratio est, quia cum prohibitio sit odiosa, est restringenda ad solum expressè prohibitos, prohibiti autem sunt solum Sacerdotes, quibus eleemosyna datur pro Missis, quæ ab ipsis sint celebrandæ. Cæteri ergo servent id, ad quod obligantur iure naturæ.

Ad idem reducitur, si quis, cum sit procurator, ut centum v. g. Missæ celebrentur, quæ Missæ in hac Urbe solent dici exempli gratia, pro ducentis Iuliis; si quis, inquam, per industriam suam mittat, seu eat ad aliam Urbem, ubi intra expostulatum tempus dicantur pro centum Iuliis: puto enim non esse improbabile posse talem procuratorem retinere sibi alios centum. Ratio est, quia sumi potest paritas à servo, qui per extraordinariam (nam ad ordinariam, & moralem obligatur ex ipso facultatu) per suum laborem emit res minoris, quam valeant communiter in foro: potest enim retinere, quod superest, utpote fructum suæ industriæ: pari ergo modo in casu nostro.

Illud tamen per diligentem in nostro casu notandum est, id non posse fieri, quando ex circumstantiis animadvertetur dantem eleemosynam non voluisse solum ipsum Missatum numerum, sed voluisse benefacere loci Sacerdotibus, vel honorare Ecclesiam, vel quid simile, ut ex se patet.

§. VI. Super illud §. 1. num. 11. Præterea in Ecclesiis &c.

Vbi præcipitur, ut Mobilia relicta pro Missa quamprimum investiantur in bonis immobilibus sui Eliseris.

Leet hoc Decretum primo aspectu videtur non indigere, involvit tamen difficultates contentendas.

An decretum hoc loquatur de nondum acceptis

1. Dubitabis enim primò. An si cui Ecclesia quatur aliquod mobile, pro onere Missæ perperpetuum nondum Ecclesia acceptavit, obligentur Ecclesiarum res talem investituram, seu applicationem exquiri. Respondeo, non obligari, quia si nondum acceptavit, cum suum non sit de illo disponere potest. Illud autem ex regulis universalibus respondetur, qui causam dat irrationabilem, ne acceptetur, damnum, quod facit peccare, & ad restitutionem tenetur.

Quodnam mobile investendum sit.

2. Dubitabis secundò, de quonam mobili investituram? Respondetur, de omni, qualis est pecunia, argentum, supellex, &c. quæ relicta sunt pro perpetuo Missatum. Ita Barbo. *de appellat. verborum, l. na, n. 5.*

3. Quod si Testator magnam summam pecunie Missis relinquat, nec explicet, an intendat eas pro perpetuis, an pro temporaneis, id est, solum tempore dicendis. Puto intelligi regulariter de perpetuis, atque adeo prædictam summam debere dari in annuos redditus, & investendam ad prædictam huius Decreti. Ita Bonac. *de contract. disp. 13. quæst. p. 7. n. 6. §. ex quo sequitur.* Ratio est, quia committitur non solet legari magna summa, nisi pro Annuitate perpetuis. Dico (communiter) nam si legatum fuerit à Principe, aut valde divite, cum hi sint magnam pecuniæ vim legare pro celebrandis multis Missis, pro his erit tunc pecunia distribuita semper habendo præ oculis Testatoris mentes, quæ circumstantiis, & verbis Testamenti, similibus est diligenter investiganda.

Quandam urget onus celebrandi Missas in hoc casu

4. Dubitabis tertio, quandam incipiat obligari celebrandi, statim ne post Depositam pecuniæ, an post acceptationem Ecclesiæ, an post factam investituram. Respondeo post investituram. Sic March. *de arbitrat. p. 2. cap. 15. n. 28. §. Quæres Quinto.* Ratio est, quia incipit stipendium, ergo tunc & onus. Quod si præcipue culpam alicuius, res differtur, is delinquet, & restitui ni erit obnoxius.

In quonam bono Immobili debet ejusmodi mobile investiri.

5. Dubitabis quartò. Et cujus conditionis esse debet bonum Immobile, & huic Decreto, per investituram in illud, satisfiat? Potest nimirum talis pecunia investiri in emendo aliquo prædio, domo, horto, pascu, molendino, vinea, vel simili.

Secundò, in emendo aliquo censu, seu annuo redditu perpetuo.

Tertio in extinguendo proprium censum, quo gravatur talis Ecclesia, quæ onus perpetuum Missarum susceptura est.

Quartò, in solvendo residuum pretij alicuius prædicti quod eadem Ecclesia, non dato toto pretio, forte emendo.

Quintò, in redimendo aliquod prædium, quod emendo.

eodem Ecclesia forte vendiderat, pacto inito cum ementibus, ut obligarentur, reddito ab Ecclesia pretio retrovendere.

Sexto, in imponendo censum super bona propria Ecclesiæ.

Septimo in fabricanda parte Conventus.

Hæc fule persequi pertinet ad Jurisperitos pro nostro tamen instituto spectante forum conscientiarum. Dico, in aliquibus ex primis quinque modis eorum, in omnibus iisdem quinque probabile saltem esse, quod possit Ratio universalis est, quia ex verbis, & intentione Decreti nihil aliud requiritur, nisi ut pecunia illa, seu bonum mobile, fiat immobile, id est perpetuum, & fructiferum, ut sic sustineri valeat onus perpetuæ Missæ. At si pecunia implicetur aliquo ex his prædictis quinque modis, id sufficienter habetur. Ergo, &c.

In sexto, & septimo modo non posse, mox patebit, nam discurrere breviter per singulos.

7. Quoad primum, non videtur esse difficultas, immo id maxime intenditur; ut nimirum possideatur ab Ecclesia bonum immobile, qualia supponimus esse ea, quæ ibi numeravimus, saltem quoad intentum Sacræ Congregationis, unde annui fructus percipi solent.

8. Quoad secundum. Ius census, seu jus anni redditus perpetui immobile bonum est, & fructiferum: Ita Barboza de Apell. verborum v. immobilia, n. 1. est enim perpetuum, & fructus reddit, quibus sufficienter, ut in humanis, & non minus, quam in alio immobili fundo, provideatur perpetuitati Missarum.

9. Quoad tertium; dum extinguatur census, quem Ecclesia super sua bona aliis debet, quasi acquirit illum redditum annuum perpetuum pro se, quo acquiritur sustinere jam potest onus Missæ. Cavendum tamen est, ne Ecclesia etiam post extinctum censum, vel sit insufficientis, vel prudeniter timeatur fore negligens ad novum onus, quod suscipit.

Non sic, si quis investit dictam pecuniam super bona immobilia suæmet Ecclesiæ exemptæ à simili censu, quia tunc nihil de novo acquirit ipsa Ecclesia, unde fructus habeat, ad onus Missæ sustinendum, nam propterea non posse sic dictam pecuniam investiri puto cum Lezzana ex Bordonò v. Missa n. 37.

10. Quoad quartum, dum solvitur residuum illud pretij pro prædio prinde est, ac si pars prædij nondum empta, nunc ematur: jam ergo satis pecunia in immobili bono implicatur.

11. Quoad quintum, quod est magis controversum, inde probatur, quia quemadmodum in prædictis quatuor casibus, ita in hoc quinto, satis pecunia investitur in re immobili, hoc est, in illo prædio, quod de novo reddit ad Ecclesiam, quodque jam fructus reddit, quo pacto satis impletur mens Sacræ Congregationis. Quare non videtur Marchinus de ord. tract. 3. p. 2. c. 15. n. 28. §. quæro ergo primo, consequenter loqui; dum concedit per prædictos quatuor modos, satisfieri menti Congregationis, non vero per hunc quintum.

Dices cum eodem Marchino; Potest occurrere, ut anteriores creditores, quorum hypotheca non remansit extincta per venditionem subsecutam, sed rem venditam associavit, semper agere valeant contra prædium retroemptum, & illud evincere atque adeo possent amitti legatum.

Confirmatur, quia Sacra Rota apud Farin. T. 2. decis. 163. propter hoc fundamentum in simili quadam questione receit hunc quintum.

11. Respondeo, advertendo prius quod in omnibus investituris, semper præ oculis haberi debet immobile, in quo pecunia applicatur, non debere esse ita aliis hypothecis, seu obligationibus affectum, ut sit periculum, quod ab aliquo evincatur cum damno legati. Quis enim legitime implicabit pecuniam in emendo prædio, in quod uxor, v. g. habet jus suarum dotium, vel quid simile? certe hoc esset pecuniam perdere non impli-

Pars. II.

care. Hoc posito: Dico non esse mirum quod si in illo prædio retrovendito sint anteriores Creditores, non possit inibi investiri pecunia, quia iniat periculum dictum, jam ergo, si non sint ejusmodi anteriores, poterit; atque adeo fiat nostra doctrina, quod ex vi retrovenditionis, possit. Ceterum, & in hoc quinto, & in aliis præcedentibus modis semper similia pericula à diligente negotiatione cavenda sunt.

13. Ad confirmationem Respondeo, Sacram Rotam ideo in illa decisione hunc quantum modum rejecisse; quia contra prædium retrovenditum timebatur, & fortasse aderant anteriores, non autem ex vi contractus retrovenditionis ut dictum est.

Quoad sextum dictum est obiter n. 9. Quoad septimum dico non esse audiendum doctiss. Bordonum in Concil. Res. 25. n. 34. docentem; dictam pecuniam posse implicari in fabricanda parte Conventus, vel in alia re simili non faciente actu fructus. Ratio est jam dicta, quia sic non implicaretur eo modo; quo requirit Sacra Congregatio, hoc est, ut possit ex ejus fructu onus Missarum sustineri.

14. Denique advertit non solum bona immobilia, in quæ dicta pecunia erit implicata, si contingat autoritate Pontificis alienari, debere eorum pretium in alia immobilia investiri toties, quoties; sed etiam si contingat alienari cum eadem facultate bonum immobile, v. g. Fundum, Molendinum, domum, &c. relicta à Testatoribus, ut cum eorum fructibus sustineantur onera perpetua Missarum. Ratio non solum ducitur ex eo; quod hæc sunt bona Ecclesiastica immobilia, atque adeo eorum pretium immobile reputatur, & consequenter id super aliquod bonum stabile venit investendum; sed etiam quia dum Sacra Congregatio ita disponit de immobilibus empris pecunia addita illis Missis: multo magis id disponere videtur, (& quidem sub iisdem personis) de similibus immobilibus relictis pro dictis perpetuis Missis.

Quantum extendatur illud (quam primum investiendi)

15. Dubitabis quintò. Quantum sive hæres, sive quicumque alius ad quem pertinere contigerit expectare, sine scrupulo poterit, ad dictam pecuniam investiendam?

Respondeo, etiam si multum expectet, quando non invenitur modus utilis investiendi ad præscriptum Testatoris; non peccat: quia illud (quamprimum) intelligitur, quamprimum prudenter, & utili negotiatione poterit.

At si expectetur ex mera negligentia, tunc erit culpa, quando infert grave damnum Testatori, cum is scilicet per executoris negligentiam fundatum Missarum suffragiis defraudatur. Non est tamen id metaphysicè expendendum sed moraliter, ut ea cura adhibeatur, eoque tempore fiat, quo similia gravia negotia fieri communiter solent; quod potius arbitrio prudentis, quam certa regula definiti valet.

Quantum extendatur illud, statim pecunia deponatur. Et quid significet illud, Ades Sacra.

Quod intra triduum fit, fieri statim, habemus in interl. fin. C. de errore Advoc. & l. fin. C. de iudicis, poterit ergo talis depositio fieri intra triduum; & merito, nam si maiorem celeritatem vellemus, nimis strictè leges, quæ debent esse humanæ fragilitati accommodata, interpretaremur.

Ades sacra nomine puto intelligi locum forte in tali Monasterio vel Ecclesia destinatum ad hæc similia deposita gravia conservanda: qui, si non sit, jam monet Sacra Congregatio, ut deponatur apud personam idoneam. Cum autem ea loquatur sub illa distinctione Vel, puto, etiam si adesset talis Ades sacra, te posse apud personam idoneam conservare, etiam si ejusmodi persona